Basisschool Sterrenrijk

Respectprotocol

Molenstraat 42a
6161 CV Geleen
T: 046 4746016
E: info@bssterrenrijk.nl
W: www.bssterrenrijk.nl

Respectprotocol

Inhoud

Inleiding 3
Doelstelling 3
Voorwaarden 4
Respect coördinator 4
Communicatie en betrokkenheid 5
Begeleiding van betrokken leerlingen 6
Respectloos gedrag en pesten 7
Signalen dat er gepest wordt 9
Hoe wij omgaan met respectloos gedrag en pesten 10
Positive Behavior Support 11
Consequenties bij probleemgedrag binnen 11
Consequenties voor overtreding van respectafspraken 13
Begeleiding 14
Adviezen aan de ouders 15
Verantwoording 15
Bijlage 1: Schoolregels / PBS regels 16
Bijlage 2: Respect afspraken 17
Bijlage 3: Registratie gedrag incidenten 18
Registratie Gedragsincidenten Groep 18
Bijlage 4: Overtreden van de schoolregels 19
Bijlage 5 Dagkaartboekje (check in – check out bovenbouw) 21
Bijlage 6: Dagkaartboekje (check in – check out onderbouw) 22

Inleiding

Scholen hebben, in samenwerking met ouders en andere opvoeders, de verantwoordelijkheid om een sociaal veilige leeromgeving te waarborgen en pestgedrag actief tegen te gaan. Een veilige school is een essentiële voorwaarde voor het welzijn en de ontwikkeling van leerlingen. Onveiligheid en pestgedrag hebben aantoonbaar negatieve gevolgen voor zowel het sociaal-emotioneel functioneren als de leerprestaties van kinderen.

Op grond van de Wet Veiligheid op School zijn scholen verplicht structureel beleid te voeren ter bevordering van sociale veiligheid en het voorkomen en aanpakken van pestgedrag. Dit beleid wordt vastgelegd in een veiligheidsplan, waarvan een antipestprotocol onderdeel uitmaakt. In dit protocol is beschreven hoe pestgedrag wordt gesignaleerd, gemeld en aangepakt, en welke maatregelen worden genomen om herhaling te voorkomen.

Met dit pestprotocol geeft de school invulling aan haar wettelijke en pedagogische verantwoordelijkheid en onderstreept zij dat pestgedrag niet wordt getolereerd. Het protocol biedt duidelijkheid aan leerlingen, ouders en medewerkers en draagt bij aan een schoolklimaat waarin respect, veiligheid en inclusie centraal staan.

Doelstelling

Een belangrijke voorwaarde voor een goede ontwikkeling is een veilige, positieve omgeving waarin je jezelf mag zijn en kunt stralen. In een dergelijke omgeving zijn de regels duidelijk en zijn de omgangsvormen gebaseerd op respect.

Respectvol met elkaar omgaan gaat verder dan alleen het voorkomen van pestgedrag. Vanuit dat inzicht hebben we in 2019 het toenmalige pestprotocol vervangen door een respectprotocol. In 2026 is dit protocol herzien en aangepast aan de huidige schoolsituatie.

We werken schoolbreed met Positive Behavior Support (PBS), een pedagogisch systeem gericht op het bevorderen van positief gedrag en versterken van gewenst gedrag. Met positief geformuleerde gedragsregels creëren we een sociale schoolomgeving die voorspelbaar en duidelijk is voor leerlingen, teamleden en ouders. Tevens wordt er gewerkt met KWINK, een methode voor sociaal-emotioneel leren die leerlingen ondersteunt in het ontwikkelen van vaardigheden zoals zelfbewustzijn, zelfregulatie en respectvol omgaan met anderen.

In dit respectprotocol beschrijven we wat gewenst, positief gedrag is en hoe we dit gedrag volgen en stimuleren. Respectloos gedrag, waaronder pesten heeft gevolgen en consequenties; ook deze worden beschreven in dit respectprotocol.

Voorwaarden

Om respectvol gedrag te stimuleren voldoen we aan de volgende voorwaarden:

- Leerlingen, onderwijzend, niet-onderwijzend personeel en ouders zien respect als voorwaarde voor een goede leer/leefomgeving.
- Respectloos gedrag en pestgedrag wordt door ouders, leerlingen en andere betrokkenen gemeld bij de leerkracht: we zijn samen verantwoordelijk.
- Wij bevorderen respectvol gedrag door hier structureel aandacht aan te schenken in het onderwijs (Kwink en PBS).
- Wij handelen preventief en wachten niet totdat respect- of pestproblemen ontstaan (PBS).
- De leerkrachten hebben de kennis om respectloos gedrag en pesten te kunnen signaleren in hun dagelijkse onderwijspraktijk. Zij nemen naar aanleiding daarvan ook duidelijk stelling.
- Wij praten niet alleen over respectloos gedrag en pesten, maar passen afspraken en omgangsregels toe in concreet gedrag en in concrete situaties. Op deze manier wordt kennis omgezet in een vaardigheid om positief met elkaar om te kunnen gaan (KWINK & PBS).
- In de houding van alle medewerkers lezen kinderen af dat er respect is voor elkaar en voor alle kinderen op Sterrenrijk.

De vertrouwenspersonen van de school zijn Roy Moerskofski (roymoerskofski@triadescholen.nl) en Steffie Willems (steffiemeuffels@triadescholen.nl). Zij zijn aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en medewerkers bij zorgen of meldingen rondom pestgedrag en sociale veiligheid.

De school erkent dat pesten op iedere school kan voorkomen en dat een eenmalig project onvoldoende is om pestgedrag structureel te voorkomen. Daarom wordt het onderwerp pesten regelmatig en planmatig onder de aandacht gebracht, zodat het beleid zowel preventief als curatief werkt.

Respect coördinator

Binnen onze school is één respectcoördinator aangesteld: Felice Spees (felicespees@triadescholen.nl). Zij vervult deze rol in samenhang met haar functie als coördinator Sociaal Emotionele Ontwikkeling (SEO). Vanuit deze gecombineerde verantwoordelijkheid draagt zij zorg voor de samenhang, kwaliteit en borging van het respectprotocol en het bredere beleid rondom sociale veiligheid.

De respectcoördinator is verantwoordelijk voor de ontwikkeling, uitvoering en actualisering van het respectprotocol binnen de school. Zij volgt relevante ontwikkelingen in wet- en regelgeving en landelijke richtlijnen met betrekking tot pesten en sociale veiligheid in het primair onderwijs en ziet erop toe dat het beleid hierop aansluit en voldoet aan de wettelijke eisen.

Daarnaast bewaakt zij dat alle direct betrokken partijen, leerlingen, ouders, leerkrachten en schoolleiding, op de hoogte zijn van het respect protocol. De respectcoördinator zorgt ervoor dat het protocol zichtbaar, bekend en levend is binnen de schoolorganisatie. Minimaal één keer per jaar wordt het respectprotocol geagendeerd in een teamvergadering, waarin gezamenlijk wordt geëvalueerd of het protocol wordt nageleefd, actueel is en waar nodig aangepast moet worden.

Wanneer leerlingen, ouders en/of leerkrachten er onderling niet uitkomen bij een pestsituatie, kunnen zij een beroep doen op de respectcoördinator. Zij fungeert in dat geval als centraal aanspreekpunt. Zij brengt samen met de betrokkenen de situatie zorgvuldig in kaart, ondersteunt bij het zoeken naar passende oplossingen en bewaakt de voortgang van de afgesproken aanpak door middel van regelmatige evaluatiemomenten, observaties en terugkoppeling met alle betrokkenen. Gedurende het traject blijft zij betrokken en aanspreekbaar.

Tot slot vervult de respectcoördinator een belangrijke preventieve rol. Vanuit haar betrokkenheid bij het beleid voor sociaal-emotionele ontwikkeling draagt zij bij aan een schoolklimaat waarin respectvol omgaan met elkaar, veiligheid, inclusie en onderlinge verbondenheid centraal staan. Hiermee wordt niet alleen ingezet op het aanpakken van pestgedrag, maar vooral ook op het voorkomen ervan.

Communicatie en betrokkenheid

Een effectieve aanpak van pesten vereist duidelijke communicatie en actieve betrokkenheid van alle ouders en verzorgers. Het is essentieel dat ouders weten dat de school pestgedrag serieus neemt en dat hun signalen en zorgen serieus worden behandeld. Ouders van gepeste leerlingen moeten erop kunnen vertrouwen dat:

- Zij zich vrij en veilig voelen om een incident te melden en hierin serieus genomen worden;
- Het melden van een klacht geen negatieve gevolgen heeft voor hun kind;
- Zij op de hoogte worden gehouden van maatregelen en activiteiten in de klas, zowel preventief als curatief.

De school heeft zowel praktisch als theoretisch beleid ontwikkeld en informeert ouders hierover via:

- De schoolgids;
- Oudermemo;
- Een respectcoördinator en vertrouwenspersonen;

- De vertrouwenspersonen gaan aan het begin van het schooljaar langs alle klassen. Tijdens deze rondes stellen zij zich voor en geven zij uitleg over hun rol en het gebruik van de brievenbus.
- Een vertrouwelijke brievenbus voor leerlingen om zorgen te uiten, deze wordt bekeken door de vertrouwenspersonen;
- Actieve betrokkenheid van de medezeggenschapsraad (MR), waarbij pestproblematiek als belangrijk aandachtspunt wordt meegenomen.

De school streeft ernaar dat zowel gepeste leerlingen als pesters binnen de school kunnen blijven en dat de situatie constructief wordt aangepakt.

Begeleiding van betrokken leerlingen

Gepeste leerling

De begeleiding van gepeste leerlingen richt zich op steun, zelfvertrouwen en vaardigheid in sociale omgang.
De leerkracht:

- Luistert actief, toont begrip en onderzoekt wie betrokken is en op welke manier
- Bespreekt met de leerling welke reacties effectief zijn en welke niet, bijvoorbeeld huilen of agressie vermijden
- Oefent alternatieve manieren van reageren, zoals zichzelf niet afzonderen
- Legt uit waarom pesten voorkomt en bespreekt mogelijke oplossingen samen met het kind en de groep
- Benadrukt de sterke kanten van het kind en geeft positieve bekrachtiging
- Overlegt met ouders van zowel het gepeste kind als de pester(s)
- Vermijdt over bescherming die het kind in een uitzonderingspositie plaatst

Pestende leerling

Begeleiding van pesters richt zich op bewustwording, gedragsverandering en sociale vaardigheden.
De leerkracht:

- Bespreekt de reden(en) van het pestgedrag (bijv. behoefte aan macht, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- Laat het kind de gevolgen van het gedrag zien en stimuleert oprechte excuses;

- Benadrukt positieve eigenschappen van de gepeste leerling;
- Handhaaft de schoolregel dat pesten verboden is en combineert dit met beloning bij gewenst gedrag;
- Ondersteunt het kind bij het beheersen van emoties en het ontwikkelen van alternatieve gedragsstrategieën, bijvoorbeeld via de Kwink lessen en PBS - systeem
- Onderhoudt contact met ouders en externe hulpverleners (o.a. sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, GGD, orthopedagoog of schoolmaatschappelijk werk);
- Stimuleert deelname aan sport of activiteiten om positief contact met leeftijdsgenoten te bevorderen (sport na school en activiteiten van explore).

Mogelijke oorzaken van pestgedrag

- Problematische thuissituatie of weinig aandacht thuis
- Gevoel van buitensluiting of anonimiteit
- Voortdurende strijd om macht of competitie in de klas
- Blootstelling aan geweld (thuis, media of games)
- Persoonlijke ervaringen met pesten of slechte sociale voorbeelden

Meelopers

Meelopers zijn passieve betrokkenen die het pesten niet actief stoppen en soms het gedrag versterken door te lachen of afstand te nemen uit angst zelf slachtoffer te worden.
De school:

- Benadrukt dat de hele groep verantwoordelijk is voor het welzijn van elke leerling
- Bespreekt pestgedrag en omgangsregels regelmatig in de klas, bijvoorbeeld tijdens KWINK lessen
- Duidelijk maken dat melden geen “klikken” is, maar onderdeel van sociale verantwoordelijkheid

Respectloos gedrag en pesten

Kenmerken van respectloos gedrag en pestgedrag:

- Het gaat om gedrag waarbij grenzen van anderen bewust worden overschreden
- Het gedrag is gericht op het kwetsen, kleineren, intimideren of buitensluiten van een leerling

- Het kan zich uiten in fysieke, verbale en/of psychologische vormen, zoals slaan, schelden, bedreigen, roddelen of uitsluiten
- Het gedrag is structureel van aard: het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig.
- Het stopt niet vanzelf en heeft vaak een vast patroon
- Er is sprake van een duidelijk machtsverschil; het slachtoffer staat zwakker dan de pester(s)
- Het gedrag is niet wederzijds en veroorzaakt lijden bij het slachtoffer
- Het respect voor de ander wordt aangetast, met mogelijk langdurige negatieve gevolgen.
- Het gedrag gebeurt vaak in groepsverband, waarbij sprake kan zijn van pesters, meelopers en supporters tegenover een geïsoleerd slachtoffer
- De intentie is niet positief; het doel is pijn doen, vernielen of kwetsen
- Soms ontstaat het gedrag uit onmacht, bijvoorbeeld door meelopen met de groep
- De rollen zijn vaak vast: dezelfde leerlingen pesten en dezelfde leerlingen worden slachtoffer

Gevolgen van pesten

Gepest worden heeft ingrijpende effecten op het welzijn en de ontwikkeling van leerlingen. Mogelijke gevolgen zijn onder andere:

- Verminderde schoolprestaties en schoolverzuim
- Eenzaamheid en sociaal isolement
- Minder zelfvertrouwen en verminderd vertrouwen in anderen
- Psychische klachten zoals angst en depressie

Deze effecten kunnen tot ver in de volwassenheid doorwerken.

Omgeving van pesten

Pesten vindt vaak plaats in groepsverband, zoals op school, in de speeltuin, bij sportclubs en online. Naast de pester(s) en het slachtoffer zijn er vaak ook omstanders bij betrokken, die het gedrag kunnen versterken of juist kunnen tegengaan.

Waarom pesten kinderen en jongeren?

Pesten komt op alle leeftijden voor, met een piek tussen 10 en 14 jaar. Een eenmalig project is onvoldoende om pestgedrag structureel terug te dringen; het onderwerp moet regelmatig en planmatig worden besproken om preventief te werken.

Kinderen en jongeren pesten anderen om verschillende redenen:

- Ze hebben zelf ervaring met pesten en uiten frustraties of zoeken wraak

- Ze willen hun sociale positie binnen de groep versterken of populairder worden
- Ze streven naar macht en invloed over leeftijdsgenoten
- Ze ervaren plezier of spanning in het pesten, vaak door beperkte empathie voor de gevolgen voor het slachtoffer

Gesprekken over pesten

Kinderen vinden het vaak moeilijk over pesten te praten. Wanneer een vermoeden van pesten ontstaat, is het belangrijk:

- Het kind serieus te nemen en actief te luisteren
- Te achterhalen waarom het kind de situatie als pesten ervaart, ook als dit niet direct duidelijk lijkt
- Open vragen te stellen over de context, betrokkenen en gevoelens
- Kinderen te ondersteunen bij het verwoorden van hun ervaringen en oplossingen

Door structurele signalering, actieve communicatie en bewustwording binnen de groep kunnen leerlingen leren pesten te herkennen, voorkomen en bespreekbaar te maken.

Gevolgen van respectloos gedrag en pesten:

- Als niet of niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als geestelijk) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en heel lang naslepen
- Het is niet gemakkelijk om tot goede relaties te komen; het herstel verloopt moeizaam.
- Er ontstaat isolement en grote eenzaamheid bij het gekwetste kind
- De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat; iedereen is angstig en wantrouwt elkaar; er is weinig openheid of spontaniteit; er zijn weinig of geen echte vrienden binnen de groep

Signalen dat er gepest wordt

Dit kunnen onder andere zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Opmerkingen maken over huidskleur, haardracht of kleding.
- Isoleren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Op weg naar huis achterna rijden

- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Deze lijst kun je nog verder uitbreiden.
Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen tegen respectloos gedrag en pestgedrag.

Hoe wij omgaan met respectloos gedrag en pesten

1. Klassenregels: Aan het begin van het schooljaar worden in elke klas tijdens een groepsgesprek gezamenlijk klassenregels opgesteld. De leerkracht inventariseert wat de leerlingen belangrijk vinden en vertaalt dit naar duidelijke gedragsregels. Schoolregels: deze zijn er vanuit PBS. We stellen per twee weken steeds twee regels centraal in de hele school.
2. KWINK; 1 maal per week is er een SEO les en staat een KWINK slag centraal. Als er DUO – collega's zijn, wordt dit twee keer per week. Iedere DUO MOET de les geven. Dit onderwerp staat 2 weken lang door de gehele school centraal (De conciërge neemt deze taak op zich).
3. Alle incidenten worden vastgelegd in het registratieformulier vanuit het PBS-systeem. Op het incidentenregistratieblad staat aangegeven welke incidenten geregistreerd dienen te worden.
4. SCOL-monitor: Twee keer per jaar invullen door leerkrachten en leerlingen van groep 6-8, inclusief sociale veiligheid. Op basis van SCOL en Kwink-gegevens worden groeps- en individuele plannen opgesteld. Wekelijkse evaluatie van de Kwink van de week in duo's en groepsbesprekingen. Bij terugkerende 4- of 5-scores volgt een individueel gesprek met de leerling en, indien nodig, de SEO-coördinator of IB'er.
5. Voorbeeldgedrag: het is essentieel dat leerkrachten en ouders het goede voorbeeld geven: we zijn duidelijk over de omgang met elkaar, aanvaarden verschillen en praten meningsverschillen uit.
6. Aanmeldingsgesprekken: hierin informeren we de ouders van nieuwe leerlingen over ons respectprotocol, de manier waarop wij als school hiermee omgaan en wat wij hierbij van kinderen én ouders verwachten. Het respectprotocol kan ten alle tijden door ouders ingezien worden.
7. Verantwoordelijkheid: alle leerlingen worden medeverantwoordelijk gemaakt voor de sfeer in de klas. De kinderen worden zich er van bewust dat ieders gedrag bijdraagt aan de veiligheid in de groep. De zwijgende middengroep heeft hierin een belangrijke rol, namelijk het recht en de plicht om pesterijen en respectloos gedrag te melden bij de leerkracht.
8. Respectcoördinator. Kan ingeschakeld worden door directie als dit nodig is.
9. De vertrouwenspersonen zijn schoolcontactpersoon.

Positive Behavior Support

PBS-afspraken

Schoolregels/ klassenregels:

- De 20 PBS-regels worden na iedere vakantie kort herhaald en opnieuw onder de aandacht gebracht bij de leerlingen. Deze regels hangen op A3-formaat door de hele school en op het schoolplein, zodat ze zichtbaar zijn en leerlingen hieraan herinnerd worden.
- De KWINK-regels hangen op de plekken waar ze toegepast worden (zoals in het lokaal en op de gang). In de onderbouw worden deze zoveel mogelijk visueel ondersteund. De regels worden iedere twee weken aangepast, aansluitend op de nieuwe KWINK-les.
- Elke groep heeft KWINK op het lesrooster staan.
- In de klas zorgt iedere groep voor 5 klassenregels die voor het hele schooljaar gelden. De regels hangen zichtbaar in de klas.
- Er hangt in elke klas een stoplicht (Rood – Oranje - Groen). Iedere leerkracht hanteert hetzelfde stoplicht.
- Er wordt in elke klas bijgehouden hoeveel sterren er verdiend worden met “goed gedrag”. Hiervoor wordt de sterrenmeter gebruikt. Deze is te vinden in de bijlage.
- Voor elke 25 kleine sterren wordt er een grote ster naar het MT/conciërge gebracht, die meetelt voor de schoolbeloning. 75 kleine sterren per groep is een groepsbeloning en bij elke 100 grote sterren volgt een schoolbeloning.
- Basistechnieken belonen zijn:
    - “betrappen” op goed gedrag
    - Toepassen 4:1 regel
    - Bekrachtigen van de buurman/vrouw
    - Keuze bieden

Consequenties bij probleemgedrag binnen

Wij gebruiken het Registratie gedragsincidenten en vullen deze in:

- Klein probleemgedrag groepen 1 t/m 3:
    - Op de nadenkstoel
    - Tekening maken (groep 3), buiten de time – out.
- Klein probleemgedrag groepen 4 t/m 8:
    - 1e keer: kindgesprek en 10x de regel schrijven in de pauze op school.
    - 2e keer: kindgesprek en 20x de regel schrijven in de pauze op school.
    - 3e keer: kindgesprek en 30x de regel schrijven in de pauze op school. En thuis invullen van reflectieformulier (thuis bespreken en laten ondertekenen door ouders).

Respectprotocol

- Klein probleemgedrag buiten/ gymzaal groepen 1-8:
    - Time out (doorgeven aan desbetreffende leerkracht i.v.m. registratie)

- Groot probleemgedrag: Leerling naar MT. Kindgesprek en thuis invullen van het reflectieformulier. Maatregel is altijd onthouden van **privileges.** Leerkracht stelt ouders hiervan op de hoogte.
- Leerkracht vult bij alle vormen van klein- of groot probleemgedrag de incidentenregistratie volledig in.
- Na elke vakantie starten we een nieuwe registratie. Er zijn dus jaarlijks meerdere momenten waar de registraties worden opgehaald en in kaart gebracht door de SEO werkgroep.

Check in – check out (bij langdurig probleemgedrag):

- Leerkracht bespreekt mogelijkheid met OC-er . Zij overleggen ook over de te kiezen doelen.
- OC maakt samen met de leerling het check in-check out-boekje (het dagkaart boekje groep 4 tot en met 8 en bij groep 1 tot en met 3 de smileys).
- Eerste 2 weken: Check in en check out bij MT (in: 8.30 –8.45 en out: 14.30 – 14.45)
- Derde week: Check in bij leerkracht – check out bij leerkracht.
- **Na 3 weken evaluatie** OC, leerkracht en leerling. Eventueel ouders erbij of een terugkoppeling door de leerkracht naar ouders.
- **Onderbouw:** aangepaste kaart maken met 1 doel + beloningssysteem.

Schoolbeloning/ groepsbeloning

- Maximaal 15 per dag = 75 per week (streven).
- 3 grote sterren (75 kleine) is 20 minuten groepsbeloning.
    - Groepsbeloningen:
    - Dit is naar eigen invullen, denk hierbij aan spelletjes spelen, film kijken, extra buiten spelen of wellicht een eigen idee van de kinderen. Géén divisies.
    - Aan het begin van het schooljaar wordt samen met de groep bepaald welke beloningen zij willen behalen en hoeveel sterren daarvoor nodig zijn. Gedurende het jaar kunnen de leerlingen hier gericht naartoe werken.
    - Leerlingen mogen beloningen opsparen, met een maximum van 60 minuten per beloning.

- Als de school 100 grote sterren heeft, volgt er een schoolbeloning die door het ontwikkelteam gepland en geregeld wordt. Keuze uit onder andere:
    - Wieltjesdag
    - Spelletjesmiddag met ouders
    - Knutselmiddag

- Waterspellen
- Traktatie (ijsjes/ plakje cake o.i.d.)

Als er toch gepest wordt

Het kan voorkomen dat ondanks alle maatregelen in de preventieve sfeer toch gepest wordt of dat op en andere wijze sprake is van grensoverschrijdend gedrag. Pesten gebeurt meestal stiekem en buiten het gezichtsveld van leerkrachten.
We hebben de belangrijke afspraak dat pestgedrag en grensoverschrijdend gedrag altijd bij de leerkracht gemeld wordt door leerlingen, ouders of andere betrokkenen. Als we zien of vermoeden dat er wordt gepest, dan gaan we over tot de volgende aanpak:

1. Alle leerlingen hebben het recht en de plicht om een pestproblematiek of een ruzie waarbij er een pester, meeloper(s) en een zondebok zijn, aan de meester of juf voor te leggen.
2. De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
3. Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en voert een corrigerend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. De 5 fases van bestraffen treden in werking (zie hieronder).
4. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen (bv. Sova-training).

Consequenties voor overtreding van respectafspraken

Stappenplan 5-fasen aanpak
Bij herhaald pestgedrag, respectloosgedrag en grensoverschrijdend gedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling in en schakelt over op de 5-fasenaanpak. Welke fases en stappen doorlopen worden hangt af van de ernst en hardnekkigheid van het probleem.

Fase 1:
1. De pester (groep 4 t/m 8) krijgt de opdracht schriftelijk te reflecteren op zijn rol en handelingen met behulp van het reflectieformulier. Hierover heeft de leerkracht dan al met de leerling gesproken volgens dezelfde opzet/vragen.
2. De leerkracht bespreekt het ingevulde reflectieformulier kort met het kind en neemt vervolgens contact op met de ouders. De leerkracht doet daarbij een beroep op de ouders om het pedagogisch gesprek aan te gaan met hun kind en melden dat het reflectievel mee naar huis gaat voor ondertekening.
3. De leerkracht geeft het reflectieformulier mee naar huis zodat het kind dit thuis kan bespreken met ouders en te laten ondertekenen.

4. De leerkracht maakt afspraken met de pester over gedragsverandering en verbindt er consequenties aan.
5. Zo nodig: de leerkracht geeft de pester de opdracht om een boek te lezen of informatie te zoeken over pesten en de gevolgen ervan (groep 4 t/m 8).
6. Zo nodig: de leerkracht beslist dat de pester een of meerdere pauzes binnen moet blijven om deze informatie tot zich te nemen.

Fase 2:

- Er volgt een gesprek met de ouders als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft voorgaande stappen genoteerd en heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag of grensoverschrijdend gedrag jegens een groepsgenoot, kunnen we een time-out binnen de school overwegen. Hierbij plaatsen we de pester tijdelijk in een andere groep/omgeving, binnen de school. Dit gebeurt alleen in overleg met de directeur. Deze maatregel kan 2x worden opgelegd.

Fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag of grensoverschrijdend gedrag schakelen we bij fase 4 deskundige hulp in, zoals de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts of schoolmaatschappelijk werk. Uiteraard worden ouders hierover geïnformeerd en hebben we hun toestemming nodig.

Fase 5:

- In extreme gevallen waarbij een leerling een gevaar of bedreiging vormt/blijft vormen voor zichzelf of de omgeving, kan een time-out buiten de school worden opgelegd. Deze beslissing gaat via de directeur en kan alleen met toestemming van het college van bestuur. Een leerling komt vervolgens in een schorsings- of verwijderingsprocedure terecht.

Begeleiding

Op de volgende manieren begeleiden we de betrokkenen:

De gepeste leerling:

- We tonen medeleven, luisteren en vragen (door).
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- We gaan na welke oplossing het kind zelf wil.
- We praten met de ouders van het kind.

De pester:

met de pester wordt ook de persoon bedoeld die zich respectloos heeft gedragen

- We praten met de pester en zoeken naar de reden van het pesten.
- We helpen inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.

- We herinneren de pester aan de gemaakte afspraken.
- We praten met de ouders van het kind.

De grote groep:
- We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
- We stellen alle leerlingen verantwoordelijk voor de veiligheid in de groep.
- Kinderen hebben het recht en de plicht om pestgedrag te melden bij de leerkracht; dit is nadrukkelijk géén klikken of verraden.
- We stimuleren dat kinderen een eigen standpunt innemen en niet meelopen.
- We laten kinderen inzien wat het effect van ieders gedrag is op de gepeste leerling.

Adviezen aan de ouders

Ouders van gepeste kinderen:
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Neem het probleem van uw kind serieus, besteed aandacht aan uw kind.
- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Bespreek groepsprocessen en benoem functioneel en minder functioneel gedrag.
- Heb oog voor het goede in uw kind en benoem dit.

Ouders van pesters:
met de pester wordt ook de persoon bedoeld, die zich respectloos heeft gedragen
- Bespreek ongewenst gedrag en benoem gewenst gedrag van uw kind.
- Bespreek de respectafspraken met uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter het beleid van de school staat.
- Neem het probleem van uw kind serieus, besteed aandacht aan uw kind.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Meld uw kind aan voor sociale vaardigheidstraining (Sova).

Ouders van meelopers:
- Maak uw kind bewust van zijn/haar rol in het groepsproces.
- Bespreek met uw kind zijn/haar verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de groep.
- Stimuleer uw kind pesterijen te melden bij de leerkracht.

Verantwoording

Dit respectprotocol is gebaseerd op het stappenplan van Bob van der Meer, een autoriteit op het gebied van het bestrijden van pestgedrag op scholen.
In november 2019 heeft het team het respectprotocol vastgesteld. De medezeggenschapsraad heeft ermee ingestemd. Met ingang van december 2019 wordt er op de hele school mee gewerkt.
In Januari 2026 is het respectprotocol nogmaals goed bekeken en zijn er aanpassingen gedaan waar nodig.

Bijlage 1: Schoolregels / PBS regels

Gang en gebouw:

- - "Ik loop rustig"
- - "ik werk rustig op de gang en laat mijn werkplek netjes achter"
- - "Ik hang mijn jas en tas aan de kapstok"

- **Toilet:**
- - "Ik was mijn handen na het toiletgebruik"
- - "Ik laat het toilet netjes achter"

- **Gymzaal/ Speelzaal:**
- - "Ik ga op de bank zitten als ik omgekleed ben"
- - "We gaan niet in de berging"
- - "Alle kleding ligt op het bankje en mijn tas hangt op"
- - "We gebruiken de materialen pas als de leerkracht toestemming geeft"

- **Speelplaats:**
- - "Ik meld problemen bij de leerkracht"
- - "Ik ruim mijn eigen afval op"
- -"Als de bel gaat ga ik in de rij staan"
- - "We lopen met de fiets aan de hand"
- - "We spelen fijn en doen elkaar geen pijn"
- - "Ik zet mijn fiets in het fietsenrek"

- **Regels algemeen:**
- -"Ik werk mee aan een goede sfeer op school"
- - "Ik heb respect voor de ander"
- - "Ik ben eerlijk"
- - "Ik luister naar een volwassenen en houd me aan afspraken"
- - “Ik help anderen”

Bijlage 2: Respect afspraken

1. Ik luister naar anderen, dus STOP = STOP.
2. Ik doe niets bij een ander wat ik zelf ook niet fijn vind.
3. Ik speel en werk samen met anderen: iedereen hoort erbij.
4. Ik blijf van anderen en andermans spullen af.
5. Ik help een ander.
6. Ik mag mezelf zijn. Iedereen is anders.
7. Ik spreek anderen op een correcte manier aan.
8. Ik ben eerlijk.
9. Ik groet anderen.
10. Ik ben verantwoordelijk voor mijn eigen gedrag.

Bijlage 3: Registratie gedrag incidenten

Registratie Gedragsincidenten Groep .....

A Plaats	**B** Klein probleemgedrag **Incidenteel** (max, 3x)	**C** Groot probleemgedrag **Structureel** (meer als 3x)
1. klaslokaal 2. schoolplein 3. fietsenstalling 4. gang/hal 5. gymlokaal 6. kleedkamer 7. bibliotheek 8. toilet 9. overblijf ruimte	1. onacceptabel taalgebruik 2. uitschelden 3. ongewenst lichamelijk contact 4. obscene gebaren 5. conflictjes door spelregels buiten 6. na waarschuwing niet houden aan gedragsverwachting 7. ruzie 8. plagen 9. iets kapot maken van school of van anderen.	1. onacceptabel taalgebruik 2. respectloos gedrag naar volwassenen (ook bij 1ste keer) 3. uitschelden 4. ongewenst lichamelijk contact (3de keer) 5. Ander ernstig letsel toebrengen (1ste keer) 6. veiligheid van anderen in gevaar brengen. 7. obscene gebaren 8. seksuele intimidatie 9. bedreigen 10. pesten 11. liegen/bedrog/spieken 12. vechten 13. na maatregel klein probleemgedrag niet houden aan gedragsverwachting 14. ongeoorloofd verblijf buiten schoolterrein 15. spelen met vuur 16. opzettelijke vernieling/ vandalisme 17. diefstal 18. discriminatie

Maatregelen klein probleemgedrag	Maatregelen groot probleemgedrag
Buiten / gymzaal 1. Time out. **Binnen** Groep 1 t/m 3: 2. op de nadenkstoel. 3. In de pauze binnen blijven (groep 3) **Groep 4 t/m 8:** 4. 1ste incident: 10x regels schrijven 5. 2de incident: 20x regels schrijven 6. 3de incident: 30x regels schrijven 7. Evt. herstellen schade	1. Melden bij MT. 2. Lkr voert gesprek met ouder/verzorger en leerling. 3. Gedurende 1 week onthouden van privileges. 4. Schorsing i.o.m. MT

De SORRY is niet genoeg maatregel. ☒ **Aanvinken wanneer relatie NIET hersteld is!**

Datum	Tijd	Naam leerling	Ingevuld door	Plaats	Klein probleemgedrag Incidenteel (max, 3x)				Maatregel klein probleem-gedrag					Groot probleemgedrag Structureel (meer als 3x)				Maatregel groot probleem-gedrag				
													☐									☐
													☐									☐
													☐									☐
													☐									☐
													☐									☐
													☐									☐
													☐									☐
													☐									☐
													☐									☐
													☐									☐
													☐									☐
													☐									☐

Bijlage 4: Overtreden van de schoolregels

Overtreden van de schoolregels

Naam: ……
Groep: ……
Datum: ……

1. Welke schoolregel heb ik overtreden ?

……

……

……

……

2. Wat gebeurde er ?

……

……

……

……

3. Wat was mijn rol ?

……

……

……

……

4. Wat zijn de gevolgen voor de ander ?

……

……

……

……

5. Wat zijn de gevolgen voor mij ?

……

……

……

……

6. Wat kun je doen om dit in het vervolg te voorkomen ?

……

……

……

……

*Handtekening ouder(s) / verzorger(s): ……..

*Uw kind heeft de schoolregels overtreden. Hij/zij heeft de opdracht gekregen na te denken over zijn/haar rol en handelingen in de ontstane situatie en dit op te schrijven. Dit is door de leerkracht met uw kind besproken en vervolgens mee naar huis gegeven om door u ondertekend te worden. We doen een beroep op u om ook hierover in gesprek te gaan met uw kind.

Bijlage 5 Dagkaartboekje (check in – check out bovenbouw)

Compliment en dagelijks 'Sterrenregen' voor het behalen van het doel als beloning op lange termijn (week):
Per dag bekijken we de score m.b.t. de behaalde doelen.
8 punten = 2 sterren, 6 punten = 1 ster.
Als je 40 punten gehaald hebt krijg je een beloning die je samen met de juf/ meester kiest.

Dagkaart 1

Naam: Datum:

Doel	**Voor de pauze**	**Pauze**	**Na de pauze**	**Middag**
	0 2 1	0 2 1	0 2 1	0 2 1
	0 2 1	0 2 1	0 2 1	0 2 1
	0 2 1	0 2 1	0 2 1	0 2 1
	0 2 1	0 2 1	0 2 1	0 2 1
	0 2 1	0 2 1	0 2 1	0 2 1

Positief! Opmerking leerkracht: ……..

Positief! Opmerking Ouder: ……

Handtekening Ouder / verzorger:……..

Bijlage 6: Dagkaartboekje (check in – check out onderbouw)

Compliment en dagelijks ‘Sterrenregen’ voor het behalen van het doel als beloning op lange termijn (week):
Per dag bekijken we de score m.b.t. de behaalde doelen.
4 groene smileys = 2 sterren, 3 groene smileys = 1 ster.
Als je 20 groene smileys gehaald hebt krijg je een beloning die je samen met de juf/ meester kiest (groep ¾). Bij de kleuters; bij 16 groene smileys.

Maandag				
Dinsdag				
Woensdag				
Donderdag				
Vrijdag				